

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Соня Георгиева Хинкова
Департамент „Политически науки”, НБУ,
професионално направление 3.3.

за дисертация на тема **„Рестаурация и революция в Италия: политиката на Свещения
съюз и началото на Рисорджименто (1815-1830)”**

за присъждане на образователна степен „доктор по история”
с кандидат Емил Любомиров Доков, професионално направление 2.2.

В представената дисертация на кандидата Емил Доков се изследват два паралелни проблема – Виенският международен ред и ранният етап на Рисорджименто, които определено имат своята логична и темпорална обвързаност. Така структурирани те придават **безспорна научна значимост** на дисертацията, защото извеждат началото на италианското обединение на фона на по-широката континентална динамика. Това е много целесъобразно и логично показва европейския контекст на процесите, които протичат в италианските територии. Разединени и зависими от чужди династии и интереси, те са много подвластни на идеи и процеси, които моделират европейската дипломация и политика през първата половина на XIX век. Именно от външни фактори са стимулирани вижданията и концепциите на „ранните” обединители и това е показано много прецизно, обстоятелствено и обективно в дисертацията.

Много успешно са **формулирани целите и задачите на дисертацията** – да се изследват и обвържат два обекта на изследване. Първият е Виенският конгрес и политиката на Великите сили след него, които променят геополитически Европа и създават статуквото през първата половина на XIX век. Особено важен акцент е пространното и оригинало изследване на неговата протомеждународна организация – Свещенният съюз. Докторантът определено успява да създаде една напълно нова и главно детайлна и максимално широка по своя обхват представа за Виенския конгрес, да представи много нови мнения, показващи неосветени и пренебрегвани аспекти от конгресната работа и да направи една обективна оценка

за значението на форума. Вторият, но всъщност водещ обект на изследване е ранният етап на италианското обединение – идеите, процесите и факторите, които го формират. Докторантът Емил Доков акцентира върху главните моменти от френския период в Италия, но от специфична гледна точка – на италианците и това има приносен характер. Неговите оценки са обективни и без някакъв предварително заложен, насочващ мотив. Прецизно се анализират двете революционни, либерални вълни, в началото и в края на 20-те години на XIX век. Успешно е намерен състоятелен отговор на причините за техния неуспех.

Чрез формулираните цели априори се задава широтата и дълбочина на изследването и всъщност се анализират две различни тенденции – консервативната на Виенското статукво и модернизационната на Рисорджименто. Те обаче са естествено преплетени и отразяват много пълно този етап от историческото развитие на Италия и Европа и точно това е добре осмислено и представено в дисертацията. Определено постижение на докторанта Емил Доков е обективният анализ на историческите събития и процеси, в който е преодоляно идеологизирането. С изследователска прецизност и академична коректност успешно са анализирани и обобщени резултатите на ранното Рисорджименто и е открит приносът на основните личности, вземащи участие в него. Направен е и оригинален и обективен анализ на външните влияния (по-конкретно на политиката на Великобритания), която подкрепя революционните вълни през 20-те и 30-те години на XIX век. Прецизно и определено приносно е изведена хронологията на разглежданите събития и процеси.

Успешно формулираните изследователски цели и задачи на дисертацията определено са постигнати чрез **удачно разработена структура** – увод, три глави, заключение, библиография, бележки и приложения (документи и карти) с общ обем 368 стр. В нея дисертационният труд на Емил Доков логично се развива от широкия европейски контекст (Европа след разпадането на Наполеоновата империя в първа глава) към концептуализиране на ранното Рисорджименто (чрез изследване на легитимизма в Италия във втора глава). Именно в нея се разширява хронологичната рамка към френския период в развитието на италианските държави и така успешно са изведени основните предизвикателства за обединителните

процеси. С третата глава (Положението в Италия 1821-1831 г.) се надгражда с конкретни идеи, личности и събития, които определят динамиката и резултатите на ранния етап на италианското обединение.

В дисертацията на Емил Доков много обективно, прецизно, критично и с ясно открояване на неговата оценка за тях са представени и анализирани **множество различни източници** на български, английски, италиански, френски и руски език. Както и значителен обем извори, който не са изследвани така задълбочено от български учени и това подсилва оригиналността и академичната значимост на представения изследователски продукт. Изследването съдържа много добре организиран научен апарат. Използваните автори са цитирани коректно и напълно съвместимо с академичните изисквания. Библиографската справка е изготвена прецизно и също отговаря на изискванията. Количеството на използваните източници – документи, мемоари, периодичен печат, изследвания, статии в специализирани периодични издания, справочници и Web ресурси е много убедително и представително.

Избраната методология е удачна и позволява да се постигне убедителен изследователски продукт . Чрез нея успешно са осъществени поставените цели на изследването и формулираните изследователски задачи. **Методите** – исторически и сравнителен, които се използват от Емил Доков са подходящи и успешно приложени. Чрез историческия са събрани факти и документи, в голяма част от случаите непознати за българската публика. Също така са проследени историческите факти и е натрупана впечатляваща като обем, но и релевантна информация за идеите, събитията и личностите през първата половина на XIX век, които формират ранните влияния върху италианското обединение. Сравнителният метод е използван при анализа на резултатите от двете революционни вълни в Италия през 20-те и 30-те години на XIX век, както и при интерпретацията на условията предшествващи и последващи революциите. Сравнителният подход е използван и при обобщението на геополитическото развитие на Европа, преди и след Наполеоновия период, както и на ситуацията в Италия преди завладяването от Наполеон и след това. Индуктивният и дедуктивният метод са използвани при интерпретацията и на двата изследователски проблема, засегнати в дисертацията.

Направените дотук оценки на дисертационния труд на Емил Доков улесняват **преценката на приносите**, посочени от него самия в автореферата – б на брой. Те са напълно приемливи и основателни, изведени са логично и достоверно от структурата и съдържанието на текста на дисертацията. Коректно са обвързани със значителното натрупване на информация и систематизирането на верни изводи по темата. Такова убедително количество и цялостно обвързване на исторически факти, както и формулирането на състоятелни изводи не се наблюдават в никое друго изследване на български автори по конкретната тема. Дисертацията на Емил Доков убедително показва, че кандидатът притежава задълбочени знания по разглежданата тема и способности за самостоятелно научно изследване.

Видима е и високата степен на лично участие на дисертанта в приносите. Три от тях са в разработването на общоевропейския контекст (Първото изследване в България проследяващо детайлно работата и резултатите от Виенския конгрес – Принос 1). Дисертацията определено съдържа нова представа за събитията през 1815 г., в която е изложено, модерното гледище на световната историография. Този резултат от изследването на Емил Доков обогатява българската историография с обективна интерпретация за международните отношения през първата половина на XIX век (Принос 2). Напълно приемлива е дефиниция, която г-н Доков дава за Виенския конгрес (Принос 6), защото в нея синтезирано и вярно са представени резултатите от международния форум. Освен това съдържа оригинална за българската историография оценка на автора и показва едно съвсем различно отношение към този важен проблем в световната историография.

Определено приносни елементи съдържа и пространния анализ на ранния етап на Рисорджименто. Убедителна, оригинална и наистина аналитична и пълна е характеристика, която Емил Доков прави на Карбонерията (Принос 3). Много пълно, детайлно и аналитично е и изложение на подготовката, хода и резултатите от италианските революции през 1820 и 1831 г. (Принос 4). С подчертано оригинална и авторова интерпретация е показана ролята на италианската емиграция. Приносен елемент съдържа анализът на политиката на Великобритания,

защото авторът показва как много рано тя се разграничава от политиката на Свещения съюз, подкрепя националните революции и в голяма степен повлиява ранните обединители, които пребивават на острова (Принос 5)

Авторефератът е разработен според академичните изисквания и напълно отговаря на необходимата структура и обем. Представя пълно и убедително дисертационния труд на Емил Доков. Също така съдържа приносите, разработени от автора и неговите публикации по темата. Самите публикации (6 на брой – 5 публикувани и една под печат) са в достатъчно количество и са тясно обвързани с темата на дисертацията.

Много положителното впечатление от дисертацията на Емил Доков ме насърчава да задам въпрос: Защо Великобритания (една от създателките на Виенския ред и с подчертан принос в антифренските коалиции) подкрепя революционните движения и по-конкретно италианското обединение, които де факто са насочени срещу статуквото?

Заключение: Напълно убедено давам положителна оценка на дисертационния труд на Емил Любомиров Доков на тема „Реставрация и революция в Италия: политиката на Свещения съюз и началото на Рисорджименто (1815-1830)” и препоръчвам на Уважаемата Комисия да му присъди образователна степен „доктор по история” в професионално направление 2.2.

Дата:

10.04.2019

Подпис:

доц. д-р Соня Хинкова